

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroško ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Deželni zbor v Gradcu.

Zadnji četrtek je bila v deželnem zboru znamenita seja in nam jasno kaže, da nam v Gradcu nikoli solnce narodne sreče ne vzide. Grof Stürgkh je poročal o ljudski šoli in je priporočal, naj se poročilo dež. odbora o njej vzame na znanje, ali še tudi mu naroči, da skliče še to leto shod veljavnih mož v posvetovanje, kako se naj ravna in kjer je treba, vzviša ljudskim učiteljem njih plača.

Nato povzame besedo posl. Robič ter pravi, da je šola draga in stane brez prave potrebe veliko denarja, kajti ni bilo nobene sile za to, da so nabili šole po mestih in na kmetih — vse na eno kopito. To jih dela drage in še več drugih sitnob izhaja iz te napake. Prošnje učiteljev pa so vredne, da jih dež. zbor usliši, samo da se stroški, ki jih bode za to treba, naj nikar ne vržejo na zemljiščne davke. Dež. odbornik vit. Schreiner pritrđi temu, a dr. Starkel, poslanec Slov. Gradca, Marenberga, Mute itd., toži čez zatiranje Nemcev na Spodnjem Štajarju in hoče, naj dobijo krajni šolski sveti v mestih in trgih več moči pri imenovanju učiteljev. Tako dobijo potem lažje nemških učiteljev!

Poslanec dr. Srnec mu odvrne ter pravi, da izmed Slovencev pač nihče ne misli na poslovenjevanje nemških otrok, spiramo pa se temu, da nam vlačijo slov. otroke v nemške šole. To pa se godi, ako se napravljajo v slov. občinah nemške šole ter s tem n. pr. v Vojniku silijo slov. otroci va-nje, da se prelevijo v jančarje. Učitelj ni veliko vreden, ako zataji svoj narod, s tacim si tudi nemško ljudstvo ne pomaga veliko. Če se pa nemški otroci naučijo slovenski, to jim pač ne bode v škodo!

Ker je dr. Serneč omenil nemške šole v Vojniku in pri tem povedal, kako je tam c. kr. okr. glavar, dr. Wagner, iskal nemških otrok za-njo, zato plane sedaj novi poslanec za Celje, dr. Wokaun, kar po koncu ter očita Slovincem natolcevanje, češ da je c. kr. okr. glavar izboren uradnik, ki zasluži zaupanje vlade. Kar se torej njemu očita, to je krivo in je tako natolcevanje, kakor je pri Slovincih že sploh v navadi.

Za njim je govoril posl. dr. Kotzbeck ter je zagovarjal šolo pri Sv. Petru v Gorenji Radgoni. Pri tem je celó krivico očital šolski oblasti, ker je opomenila tamošnje učitelje na njih krivo poučevanje. Posl. dr. Dečko je zavrnil dr. Kotzbecka ostro, pa je tudi dr. Wokaunu povedal rezkih zavoljo njegove besede, da je »natolcevanje pri Slovincih sploh v navadi«. Kaj pa, da taka beseda, očitane natolcevanja, zasluži v resnici zaničevanje, če tudi dež. glavar misli, da ne! Mi stopimo v tem rajši na stran posl. dr. Dečka ter sodimo, da tudi dr. Wokaun, pristav c. kr. okr. sodnje v Celju,

nima pravice do besede, ki tako hudo žali slov. ljudstvo, tudi v deželnem zboru ne.

Dr. Jurtela zavrne na to v mirni besedi posl. dr. Starkel ter pravi, da slov. stranka nikjer in nikogar ne ovaja, pač pa dela tako dr. Starkel, če očita šolskima nadzornikoma, dr. Jarzu in J. Rannerju, da sta preveč slov. šoli prijazna. Tudi ces. namestnik, baron Kübeck, misli, da se dela šolskim oblastim krivica, ako se jim očita, da ne storijo svoje dolžnosti, ali pa kedaj le kateri stranki kaj na ljubo.

Se ve, da se je poročilo o ljudski šoli vzelo potem na znanje, ne pa še predlog dr. Starkel, da se šolska postava izpremeni — nemškutarjem na ljubo. Za to še ni ugodna ura, ali gotovo je, da pride prej ali slej dež. odbor s kacim načrtom za tako izpremembo pred gg. poslance, kajti gospóda v dež. odboru ima tanka ušesa, kjer gre za nemško šolo.

Obletnica „katoliškega političnega društva“ konjiškega.

Nedelja dne 28. januarija t. l. bila je zares pomenljiv dan za Konjice. Ob treh popoldne zbralo se je nad 150 udov našega kat. političnega društva k letnemu zborovanju. Prvomestnik č. g. Jernej Voh pozdravijo zbrane s krščanskim pozdravom »hvaljen bodi Jezus Kristus« in otvorijo zborovanje. V daljšem govoru razložijo zgodovino in velik pomen kat. političnih društev sploh, posebno pa našega društva. Bili so njegov tajnik, ko se je to društvo dne 29. januarija 1871 v Konjicah slovesno otvorilo. Naše društvo bilo je vedno delavno, ter se je spricalo v resnici katoliško, vdano sv. očetu, poslušno svojemu škofu. Ono je pa tudi politično, a ne pozna druge politike, kakor ono, ki meri na to, da bi bila naša mila Avstrija vsem svojim narodom jednako pravična in bi se razcvetala pod mogočnim žezlom, pod svetlim vladarjem iz hiše Habsburške.

Potem v navdušenjem sprejetem govoru bila je volitev društvenega odbora za 24. društveno leto. Soglasno so bili potrjeni vlč. g. J. Voh, nadžupnik, prvomestnikom, g. Janez Rudolf, prvomestnikovim namestnikom, č. g. kaplan Marko Tomažič, tajnikom, dr. Iv. Rudolf, odvetnik v Konjicah knjižničarjem, č. g. kaplan Friderik Kukovič, blagajnikom, njegovim namestnikom g. Franc Napotnik, p. d. Lipak. Pri tem opomnim, da so tukajšnji č. gg. nadžupniki in kapelani vedno opravljali zgoraj omenjene službe. Gotovo je njihovo delovanje največ zaprečilo, da naše društvo ni zadremalo, kakor mnogo podobnih društev po Slovonskem. V odbor so se dalje izvolili še sledeči posestniki: Jakob Klinc z Prege, Jurij Štano iz Konjiške vasi in Jurij Polnik,

župan Šentjungertski; njihovim namestnikom: Jožef Podkubovšek iz Žič, Anton Kokolj iz Perove in Franc Flis s Prihove.

Po volitvi povzel je besedo društven tajnik č. g. M. Tomazič, ki je poročal o lanskem popotovanju slovenskih romarjev k sv. očetu v Rim. (Imenitnejše dogodke priobčimo drugokrat med cerkvenimi stvarmi. Op. vred.)

Med vpisovanjem novih udov pobirali so č. g. blagajnik med društveniki prostovoljnih doneskov. Nabrli so toliko, da bode društvo zamoglo to-letne stroške poravnati. K sklepu podali so č. g. prvemestnik političen razgled o najvažnejših dogodkih zadnje dobe. Pojasnili so nam odstop Taaffejevega in nastop knez Windisch-Grätzovega ministerstva. Z ozirom na prezasluznega vodje konservativcev grofa Hohenwarta, ki je našemu društvu predobro znan, nasvetovali so sledečo soglasno sprejeto resolucijo: »Katoliško politično društvo v Konjicah globoko obžaluje neosnovane napade, katere mora prenašati načelnik konservativnega kluba grof Hohenwart celo od svojih nekdanjih zaveznikov. Zato izreka popolno pripoznanje svojima poslancema profesorju Fr. Rebiču in M. Vošnjaku, ki sta z dobrim premislekom ostala v Hohenwartovem klubu.«

Cerkvene zadeve.

Prisrčna zahvala in mila prošnja.

Ednajstega februarja leta 1858 je bila štirinajstletna Bernardika tako srečna, da je na pečini Masabielski pri Lurdu prvokrat zagledala nebeško prikazen, Marijo prečisto Devico, brez madeža spočeto. Kdo more prešteti pobožne romarje, ki so v 36 letih prihiteli na izvoljeno mesto, kjer je Bog po tolikih čudežih poveljeval svojo deviško Mater, kjer je že na tisoče bolnikov doseglo ljubo telesno zdravje, in kjer jih je bilo še veliko večje število ozdravljenih od dušnih boleznij in rešenih od večne smrti? Kdo jih pa more tudi prešteti umetne in dragocene podobe Lurske Marije, ki se po naših katoliških cerkvah pobožno častijo in zaupanje do Matere milosti božje mogočno budijo? Kakor pa niso na nebu vse zvezde enako svetle, tako se tudi med nami češčenje Marije prečiste Device ne more povsodi odlikovati po tistem sijaju, ki s svojo milo bliščobo obdaje kronano podobo Lurske Marije v frančiškanski cerkvi Mariborski. Kedar koli vstopiš v svetišče, vselej najdeš tam kraj Marijine podobe vsaj dve goreči sveči in večje ali manje število Marijinih otrok, ki svoje oči upirajo v nebeškomilo obličje brez madeža spočete Device. Da bi se pa pobožnost ne ohladila in da bi zaupanje do nebeške Pomočnice ne začelo pojemati, zato obhajajo pobožni menihi 11. februarja obletnico prve Marijine prikazni s primerno svečanostjo. Letos se je namerila lurska obletnica ravno na prvo postno nedeljo. Da bi se svečanost boljše povzdignila, so pomagali očetom frančiškanom pri povečevanju neomadeževane Device tudi trije govorniki iz prestolne cerkve, med njimi tudi lurski romar, ki so Slovencem lurske čudeže v drobni knjižici tako prijetno popisali.

Vse je bilo prav gandleljivo in spodbudljivo. Motilo je prelepo pobožnost edino le to, da se ni opravljala v pravi cerkvi, ampak v samostanskih prostorih, ki so tako predelani, da stojijo nekateri obiskovalci na tleh, drugi pa na prvem in še drugi na drugem koru, kakor na gredah, od koder vsi na oltar ne vidijo in tudi božje besede razumeti ne morejo. Zato pa napenjajo sinovi sv. Frančiška vse svoje moči, da bi v kratkem posta-

vili Mariji novo, dostojno svetišče. Zato so ustanovili posebno društvo za zidanje cerkve in božja pomoč jih je do zdaj prav očitno podpirala, kajti število društvenikov presega že 13 tisoč. Vpisovati se morejo ne samo živi, ampak tudi rajne lahko damo zapisati, da bodo tudi oni društvenih molitev in odpustkov deležni. Vsak društvenik plača na mesec po pet krajcarjev, ki jih celo revež ne bo pogrešal, ker Bog nikomur dolžen ne ostane. Bereta se pa za društvenike vsak dan dve sv. maši in sicer ena za vse žive in druga za vse rajne ude prelepe Marijine zaveze. Po presveti daritvi se torej vsem dobrotnikom njihova dobra dela povračajo z nebeškimi dobrotami.

Ni prvokrat, da se Vam vsiljujem, predragi slovenski rojaki, ki ste moji bratje in sestre v Kristusu Gospodu in najbrže tudi ni zadnjokrat, da trkam na Vaša vrata in prosim za miloščino v imenu nebeške Kraljice, ki je sedaj tako rekoč brez svoje strehe, brez lastnega doma v Mariboru. Bratje moji in sestre, Vi vsi ki Marijo zaupljivo svojo Mater imenujete in se zanašate na njeno mogočno priprošnjo, ki pri Bogu vse premore! Nikar se ne utrudimo, ampak vlagajmo le stanovitno vsak po svojih močeh in Bog bode z nami. V evangelju sv. Lukeža beremo v 7. poglavju, od 1. do 5. vrste. »V mestu Kafarnaum je bil hudo bolan hlapec nekega stotnika in smrt se mu je bližala; bil je pa svojemu gospodarju prav ljub. Ko je čul govoriti od Jezusa, poslal je k njemu starešine judovske, proseč ga, naj pride in reši hlapca njegovega. Ko so prišli do Jezusa, so ga lepo prosili in so mu rekli: Vreden je, da mu to dobroto storiš, zakaj, on ljubi naše ljudstvo in nam je postavil hišo za molitev«. Tudi naše potovanje bode v kratkem končano in tudi nam se bo približala smrtna ura. Okrepčali se bomo s presveto popotnico in se izročili božjemu usmiljenju. Klicali bomo pa tudi Mater božjo na pomoč in zaupljivo ponavljali tolažljive besede: Marija, pros! za nas zdaj in za našo smrtno uro; amen! — Kedar pa mi več ne bomo mogli, molili bodo pa drugi, — molila bode pa za nas tudi Mati božja, ki bode svojega Sina za nas prelepo prosila in mu bode govorila: »Vreden je, da se ga usmiliš! On je ljubil moje duhovne otroke in nam je pomagal staviti hišo molitve in presvete daritve!« Tedaj bode pa tudi Sodnik živih in mrtvih, kakor zaupljivo pričakujemo, z nami ravnal po svoji neskončni milosti, ne pa po svoji ostri pravici in bo rekel: »Tujec sem bil z Materjo svojo, ti si me pa pod streho vzel; pojdi torej v veselje svojega Gospoda!«

Marianus.

Spomin vrlenu možu.

(Konec.)

Držal se je pokojni tudi zmirom neomahljivo slovenskega narodnega gesla, ter delal zmirom vse za vero in domovino. — Da mu je bila vera nad vse, kazalo je vse njegovo življenje. — Akoravno mnogokrat preobložen s časnimi skrbmi, zato je vendar le na tanko spolnjeval verske dolžnosti, in v tem bil vsakemu v spodbudni izgled. Stiril pa je tudi za domovino vse, kar že kmet storiti more. Poleg tega, da je rad podpiral slovenske naprave in bral slovenske podučne knjige, je bil dolga leta župan ali predstojnik občine Bunške, več let ud okrajnega zastopa Ljutomerskega, šolski ogleda ljudske šole Verženske do svoje smrti, in v vseh teh službah, ako se je trebalo pokazati, našel si ga v narodnem taboru.

Pregovor pravi: Kakor življenje, taka smert, in te besede so se popolnoma vresničile nad pokojnim Horvatom, kajti po izglednem življenju sledila še je izglednejša smert.

Že od svoje mladosti trpel je na neki telesni hibi, in ta ga je položila dne 5. januarja t. l. na smrtno